

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

ΤΟΜΟΣ ΣΤ΄.

ΑΡΙΘΜ. 3 (123).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἑτησία μὲν

φρ. χρ. 25 ἑξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ ΣΤ΄.

τῇ 1/13. Μαΐου 1890.

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΥΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΙΝΑ Κ. ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ.

Η ἀρχιεπισκοπή τοῦ ὅρους Σινᾶ καὶ 'Ραϊδοῦ μία τυγχάνει τῶν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀνεξαρτήτων καὶ αὐτοδιοικήτων ἀρχιεπισκοπῶν, ἀνάγουσα τὴν ἀρχὴν αὐτῆς μέχρι τοῦ ἐνάτου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος, ἀφ' οὗ ἀδιάκοπος σειρὰ ἐπισκόπων καὶ ἀρχιεπισκόπων τοῦ Θεοβαδίστου ὅρους διήκει μέχρι σήμερον. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ τυγχάνει συνάμα καὶ ἡγούμενος τῆς φερωνύμου μονῆς τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ κατὰ τὸ 541 κατὰ τὴν πιθανωτέραν γνώμην κτισθείσης. Τὸ ζήτημα πότε καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου προήχθη εἰς ἐπίσκοπον καὶ ἀρχιεπίσκοπον καὶ διὰ αὐτοκέφαλον δὲν διελευκάνθη εἰσέτι. Πιθανωτέρα φαίνεται ἡ γνώμη καδ' ἣν, τῆς πάλαι ποτὲ ἀκμαζούσης ἐπισκοπῆς Φαράν καὶ 'Ραϊδοῦ ὑπὸ τῶν ἀγρίων ἀραβικῶν ὀρδῶν τὰ ἔσχατα παδούσης, καὶ τῶν χριστιανῶν, τῶν μὲν σφαγέντων, τῶν δὲ εἰς ἐξόμωσιν βιασθέντων, ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ρεύματος τοῦ Ἰσλάμ, ὁ ἐπίσκοπος Φαράν, ὡς τόπον καταφυγῆς, εὔρε τὸ μοναστήριον, ἀφ' οὗ, ὡς ἀπὸ ἰσχυροῦ προπυργίου, ἠδύνατο νὰ διοικῇ τὰ περισπέντα καὶ ἐπιζήσαντα λογικὰ πρόβατα

τῆς ποιμένης αὐτοῦ. Τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος, κοινῇ ψήφῳ τῶν Πατέρων καὶ τῇ τῶν Αὐτοκρατόρων καὶ Πατριαρχῶν ἐπινεύσει βουλομένων τιμῆσαι τὸ θεοβάδιστον Σιναιον, ὁ τέως ἐπίσκοπος Φαράν καὶ 'Ραϊδοῦ προήχθη εἰς ἀρχιεπίσκοπον Σινᾶ Φαράν καὶ 'Ραϊδοῦ. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς ὁλομελείας τῶν Πατέρων, χειροτονεῖται δὲ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κοινῇ ἀποφάσει τῶν τεσσάρων Πατριαρχῶν.

Τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Σινᾶ ἐκόσμησαν ἄνδρες σπουδαῖοι, ζηλωταὶ τῶν πατρίων καὶ ὑπέρμαχοι τῆς πίστεως ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ, ἐν ἣ ὑπὸ μόνῃς τῆς θείας Προνοίας ἦτο δυνατὴ ἡ διάσωσις διὰ μέσου δεκατριῶν αἰῶνων βαρβαρότητος τοῦ παλλαδίου ἐκείνου καὶ τοῦ φάρου τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς ὀρθοδοξίας. Τὸ δὲ θαυμασιώτερον, ὅτι τὸ παλλάδιον τοῦτο διέσωσαν Ἕλληνες μοναχοὶ ματαιώντες πάσας τὰς ἐπιβουλὰς τῶν ἑτεροδόξων Σταυροφόρων Κοπτῶν καὶ Ἀρμενίων, καὶ διαφυγόντες τῶν ἀλλοδόξων τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον. Μεταξὺ τῶν διασημοτέρων ἀρχιεπισκόπων Σινᾶ κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἑκατονταετηρίδα τυγχάνει ὁ Κωνσταντῖος 1804—1859 ὁ καὶ Πατρι-

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΙΝΑ Κ. ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ.

άρχης Οικουμενικός χρηματίας, οὗ ἡ φήμη, ὡς σοφοῦ καὶ πολυίστορος, καὶ ἀνὰ τὴν ἐσπερίαν ἐξηπλώθη· ἰδίᾳ ἡ «Κωνσταντινιάς» καὶ τὰ «Αἰγυπτιακά» αὐτοῦ πολλῆς ἐτύγχανον παρὰ τοῖς συγχρόνοις ὑπολήψεως. Ἀλλ' οἱ νῦν Σιναῖται καυχῶνται ἐπὶ τῷ νῦν αὐτῶν ἀρχιεπισκόπῳ Κ. Πορφυρίῳ συνεννοῦντι ἐν ἑαυτῷ ζήλον ἀκραϊνῆ ὑπὲρ τῆς Μονῆς, νοῦν ὀξυδερκῆ καὶ βούλησιν ἰσχυράν εἰς τὸ ἐπιτελέσαι τὰ δόξαντα. Γεννηθεὶς ἐν μικρῷ χωρίῳ τῆς εὐάνδρου καὶ περικαλλοῦς Ζακύνθου κατὰ τὸ 1833, νέος ἔτι τὴν ἡλικίαν, διεφλέγετο ὑπὸ σφοδροῦ ἔρωτος πρὸς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν. Ἀκούων δὲ τὰς ἀφηγήσεις τῶν Σιναϊτῶν περὶ τῶν ψυχωσπηρίων καλλονῶν τοῦ Θεοβαδίστου ὄρους ἀπεφασίσεν ἐν ἔτει 1853 νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ Σίναιον. Ἀφικόμενος εἰς Κάϊρον ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῷ ἐν Κάϊρῳ Μετοχίῳ, ὡς δόκιμος, τεθεὶς ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ποδηγεσίαν ἐνὸς τῶν γεραιτέρων καὶ σεβασμιωτέρων Σιναϊτῶν Κυρίλλου τοῦ νομα. Διελθὼν τοὺς τῆς δοκιμασίας χρόνους καὶ ἀρίστην πολιτείαν ἐπιδειξάμενος, ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ μετὰ τοῦ Γέροντος αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς Κίεβον τῆς Ῥωσσίας, ἔνθα ἐξέμαθε τὴν Ῥωσικὴν γλῶσσαν διακούσας καὶ ὀλίγα θεολογικὰ μαθήματα ἐν

τῇ ἐκεῖσε θεολογικῇ ἀκαδημίᾳ. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν μονὴν κατὰ τὸ 1864 διωρίσθη εἰς πολλὰς σπουδαίας διακονίας τῆς μονῆς διακριθεὶς ἐπὶ εἰλικρινεῖ ζήλῳ καὶ αὐταπαρνήσει, καὶ τελευταῖον ἀποθανόντος τοῦ πρῶην ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ Καλλιστράτου κατὰ τὸ 1885, κοινῇ ψήφῳ καὶ γνώμῃ τῆς Σιναϊτικῆς Ἀδελφότητος ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος. Τὴν ἀρχιεπισκοπὴν αὐτοῦ, καίπερ ὀλίγα ἀριθμοῦσαν ἔτη, χαρακτηρίζουσι πολλὰ καὶ γενναῖαι πράξεις, ὧν σπουδαιοτέρα τυγχάνει ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς ἐν Κάϊρῳ Ἀρμετείου Σχολῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Ἀραγικιδῶν. Διὰ τῆς ἀνδρικῆς ἐνεργείας τοῦ νῦν Σιναίου ἡ ἑλληνικὴ Κοινότης Κάϊρου διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῶν τέκνων αὐτῆς ἔχει δωρεὰν Σχολήν, ἐν ἣ ἐκτὸς τῆς ἑλληνικῆς διδάσκεται καὶ ἡ ἀραβικὴ καὶ ἡ γαλλικὴ γλῶσσα. Σχολὴν ἦτις, ἐὰν ἐπιτύχη καλοῦ προσωπικοῦ Διευθυντοῦ καὶ διδασκάλων, δύναται νὰ προαχθῇ εἰς τέλειον Γυμνάσιον, ἐπεὶ δὲ τὰ μέσα πρὸς τοῦτο κέκτηται, δυνάμενον νὰ παράσχῃ τὰς μεγίστας ὑπηρεσίας τῷ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμῷ, ὅστις κινδυνεύει ἐλλεῖψει καλῶς κατηρτισμένων ἑλληνικῶν Σχολῶν νὰ ἐκφυλισθῇ ἐν ταῖς τῶν Φράγκων καὶ Ἰησουϊτῶν Σχολαῖς.

Λ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΣΕΩΣ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ Α. Σ. ΕΙΣ Μ.

Φίλτατε Κύριε,

Σὰς εὐχαριστῶ δι' ἃ μοι ἐπέμψατε χειρόγραφα δοκίμια ὑμετέρων ποιήσεων. Μοὶ ἐπροξένησαν πολλὴν εὐχαρίστησιν, καὶ συγχαίρω ὑμῖν ὅτι ἔχετε, ὡς μοι γράφετε, πρὸς τὴν ποίησιν ἀκαταγώνιστον κλίσιν, προσιωμιζόμενος ὅτι, ἂν οὐχὶ ἐγώ, τοῦλάχιστον οἱ μετ' ἐμέ, ἔξουσιν ποτὲ ἀφορμὴν ἕνεκα αὐτῆς νὰ συγχαρῶσι καὶ τὴν πατρίδα.

Ὡς πρὸς τὰς γνώμας δὲ καὶ συμβουλὰς ἃς μοι ζητεῖτε, ἀναγκάζομαι νὰ σὰς ὁμολογήσω ὅτι ἐγκαταλείψας ἤδη πρὸ πολλοῦ τὰς ἀνοδίας τοῦ Παρνασσοῦ, χωρὶς ποτὲ νὰ κατορθώσω ν' ἀναρριχηθῶ εἰς τὰ δυσέφικτα αὐτοῦ ὕψη, θεωρῶ ἑμαυτὸν οὐχὶ πᾶνυ κατάλληλον ὁδηγόν· εἰς τὰς ἀνθηρὰς μέν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκανθῶν ἐστερημένον στενωποῦς ἃς ἐπήγεσθε νὰ διατρέξῃτε. Ἀλλ' ἵνα μὴ ἀποδώσῃτε τὴν ἀποχὴν μου εἰς κακὴν θέλησιν, ἰδοὺ, διὰ βραχέων σὰς διακοινῶ τὴν περὶ ὧν μοὶ ζητεῖτε γνώμην· οὐδὲν καινόν, ἀλλὰ τὰ κυριώτερα τῶν ὅσα καὶ ἄλλοτε πολλὰκις ἐξέθηκα, καὶ ἃ καὶ παρ' ἄλλοις δύνασθε πολὺ διδακτικώτερον καὶ λεπτομερέστερον συντεταγμένα νὰ εὑρητε.

Ἡ ποίησις, λέγετε, ἐστὶν ἐμπνευσις. Ὁρδότερον δ' ἔλέγετε ὅτι ἡ ποίησις ἐστὶ καλλιτεχνία, ἡ ὑπερτάτη πασῶν, ἡ φιλολογικὴ, πηγάζουσα, ὡς πᾶσα καλλιτεχνία, ἐκ τῆς ἐμπνεύσεως. Ἀλλ' εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ἀσκήσιν, ἵνα παραγάγῃ τοὺς ἐπιδιωκομένους αὐτῆς εὐγενεῖς καρπούς, προσαιτεῖται, πλὴν τῆς ὑψηλῆς πηγῆς καὶ ῥίζης, καὶ ἐμπειροῦ προσέτι καὶ ἐπιμελὲς καλλιέργειαν. Ὁ ἀποβλέπων εἰς τὴν δόξαν τοῦ Ἀπελλοῦ ἐν τῇ ζωγραφικῇ, τοῦ Φειδίου ἢ Πραξιτέλους ἐν τῇ γλυπτικῇ, ἐν ἑαυτῷ μὲν βεβαίως πρέπει νὰ εὕρισκῃ τὰς εἰδανικωτάτας εἰκόνας τῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων καὶ πάντων ὅσα θέλει νὰ παραστήσῃ διὰ τῆς τέχνης του· ἀλλὰ, πρὸς πα-

ράστασιν αὐτῶν ἐξωτερικὴν, ὀφείλει εἰς ὑπερτάτην ἐντέλειαν νὰ σπουδάζῃ καὶ κατέχῃ τῆς τέχνης ταύτης τὰ καθέκαστα, τῶν σχημάτων τὴν ἀκρίβειαν, τῶν διαστάσεων τὰς ἀναλογίας, καί, ὁ μὲν ζωγράφος, τῶν χρωμάτων τοὺς συνδυασμούς, ὁ δὲ γλύπτης τοῦ λίθου, τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἐλέφαντος τὴν κατεργασίαν. Ὁ δ' εἰς οἶον δῆποτε ἐξ αὐτῶν ἀτελὲς καὶ «ἐγκαταλειπόμενος οὐ στεφανοῦται».

Ὡς πρὸς τὴν ποίησιν δέ, τὰ καθ' ἕκαστα ὧν ἡ ἐντέλεια ὡς ἀναπόφευκτος ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἐπιδιώκοντα τὴν δάφνην τῶν Μουσῶν, εἰσὶ κυρίως ἡ ἐν γένει τῆς ὕλης διασκευὴ, ἡ τῆς ἐκφράσεως ἐντέλεια, ἡ τῆς στιχοιουργίας χάρις καὶ ἀκρίβεια, καὶ ταῦτα οὐχὶ ἀναιρέτως ἐπινοούμενα, ἀλλὰ κατὰ κανόνας οὕς ὥρισεν ἐμπειροῦ καὶ πεφωτισμένη φιλοκαλία.

Τὰ περὶ τῆς διασκευῆς ἀδυνατῶ νὰ περιλάβω ἐν τοῖς ὀρίοις βραχείας ἐπιστολῆς. Ἄλλως τε περὶ τῆς «ποιητικῆς τέχνης» τοσαῦτα καὶ τοσοῦτον σοφὰ ἐγράφησαν ὑπ' ἐνδόξων συγγραφέων, Ἑλλήνων (Ἀριστοτέλους), Ῥωμαίων (Ὀρατίου), Γάλλων (Boileau, Laharpe), κτλ. κτλ., ὥστε θὰ σὰς παρέπεμπον εἰς αὐτοὺς, ἂν καὶ τοῦτο δὲν ἐνόμιζον περιττόν, διότι νέος ἐμβριθὴς καὶ φιλομαθὴς, ὡς ὑμεῖς, βεβαίως δὲν ἐπεδόθη εἰς τὴν ποίησιν χωρὶς νὰ μελετήσῃ τοὺς πατέρας καὶ τοὺς νομοθέτας αὐτῆς. Παρὰ τούτοις εὑρετε αὐτὴν εἰς διαφόρους διαιρουμένην κατηγορίας, ὧν ἐκάστη εἰς ἰδιαιτέρους νόμους ὑπόκειται. Οὕτω διὰ τὴν δραματικὴν ἀπαιτοῦνται αἱ τρεῖς ἐνότητες, ἡ μᾶλλον ἀπαιτοῦντο ἐπὶ τῶν ἀρχαίων, διότι παρ' ἡμῖν σήμερον, ἕνεκα τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς οἰκοδομῆς καὶ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μηχανημάτων τῆς σκηνῆς, αἱ δύο ἐξ αὐτῶν, ἡ τοῦ τόπου καὶ ἡ τοῦ χρόνου, εἰ καὶ ἐπιδιωκτέαι μὲν πάντοτε, εἰσὶν ὅμως ἥττον ἀπαραίτητοι, ἡ τῆς ὑποθέσεως ὅμως μένει ἀφευ-